

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 14 maja 2024 r.

I. Stanowiska stron i przebieg postępowania

1. Powód B. K. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z weksla, aby pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. zapłaciła powodowi kwotę 48 386,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 10 sierpnia 2023 r. do dnia zapłaty. Na wypadek wniesienia przez pozwaną zarzutów od nakazu zapłaty wniósł o utrzymanie w całości nakazu zapłaty w mocy. Na wypadek uznania, że nie zachodzą przesłanki do wydawania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 48 386,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 sierpnia 2023 r. do dnia zapłaty.

2. W pozwie powołał się na zawartą z pozwaną umowę pożyczki z 26 października 2021 r., którą zabezpieczał weksel in blanco (dalej: Umowa, Umowa pożyczki). Wskazał, że wypowiedział pozwanej Umowę pożyczki w oparciu o § 8 ust. 1 pkt 2 umowy, powiadamiając spółkę o zamiarze wypełnienia weksla i wzywając pozwaną do wykupu weksla. Z uwagi na brak wykupu weksla oraz upływ wyznaczonego spółce terminu, powód uzupełnił weksel na kwotę 48 386,57 zł. Wskazał, że weksel został wypełniony zgodnie z § 3 Umowy.

3. W dniu 21 sierpnia 2023 r. tutejszy Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, nakazując pozwanej zapłatę na rzecz powoda kwoty 48 386,57 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 sierpnia 2023 r. oraz kwotę 3022,00 zł tytułem kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty do dnia zapłaty (k. 26)

4. W zarzutach od nakazu zapłaty – wniesionych w terminie – pozwana spółka zaskarżyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Pozwana przyznała fakt zawarcia Umowy pożyczki z powodem, jednak zaprzeczyła, aby w sprawie zaszyły przesłanki do jej rozwiązania oraz aby Umowa została skutecznie rozwiązana – bowiem pozwana w momencie wypowiedzenia Umowy nie była niewypłacalna zgodnie z ustawą Prawo upadłościowe. Wskazała, że ma przejściowe trudności z regulowaniem zobowiązań, ale stan ten nie jest permanentny. Wskazała, że cały czas prowadzi działalność gospodarczą i publikuje raporty kwartalne określające wyniki finansowe. Wskazała, że powód nie przedstawił ani jednego dowodu potwierdzającego rzekomą niewypłacalność pozwanego. Wskazała, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, same przejściowe opóźnienia w wykonywaniu zobowiązań nie stanowią podstawy do ogłoszenia upadłości.

5. Pozwana zaprzeczyła także, jakoby powód wypełnił weksel, a następnie przedstawił go pozwanej do wykupu zgodnie z Umową. Podaje, że zgodnie z § 3 ust. 4 Umowy powód powinien przed wypełnieniem weksla zawiadomić pozwanego o zamiarze jego wypełnienia, wyznaczając pozwanej spółce dodatkowy 14-dniowy termin na spłatę pożyczki, czego powód nie uczynił. Ponadto powód nie wezwał pozwanego do wykupu weksla.

6. Pozwana powołała się także na § 3 ust. 5 Umowy, zgodnie z którym po opatrzeniu weksla datą płatności powód powinien zawiadomić pozwanego o tym fakcie na 21 dni przed terminem płatności weksla, co również w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

7. Pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonej kwoty, nie podnosząc w tym zakresie żadnych dalszych twierdzeń oraz nie uzasadniając szerzej podniesionego zarzutu.

8. W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie. Powód wskazał, że z informacji uzyskanych od komornika sądowego wynika, że na zajętych rachunkach bankowych pozwanej spółki brak jest jakichkolwiek środków, występuje kilkadziesiąt zbiegów egzekucyjnych, opiewających na kwotę ponad 6 mln zł, a od 1 czerwca 2023 r. zawieszono notowania pozwanej na rynku (...), KNF wpisała spółkę (...) S.A. na listę ostrzeżeń

publicznych. Pozwana spółka wskazała, że informacje medialne nie mają wiele wspólnego z faktami i nie świadczą o jej niewypłacalności.

II. Fakty ustalone w sprawie

9. Umową z 26 października 2021 r. B. K. udzielił (...) S.A. z siedzibą w W. pożyczki w wysokości 40 000,00 zł, na 48 miesięcy. Zgodnie z § 2 ust. 1 Umowy, pożyczkobiorca – (...) S.A. – miał zapłacić powodowi wynagrodzenie w wysokości 7,2% w skali roku oraz opłatę za udzielenie pożyczki w wysokości 4 002,74 zł. W umowie rozpisano harmonogram spłat.

umowa pożyczki, k. 10-15

10. Zabezpieczeniem roszczeń B. K. z tytułu zawartej Umowy pożyczki miał być weksel własny, niewypełniony, tzw. weksel in blanco, własny, datowany na 29 października 2021 r., wystawiony w W., nie na zlecenie, bez protestu. Weksel in blanco został podpisany własnoręcznie, podpisem nieczytelnym, przez P. O., który podpisał się pod wekslem jako wiceprezes zarządu spółki (...) S.A. z siedzibą w W..

11. P. O. pełnił w spółce funkcję członka zarządu w okresie od sierpnia 2018 r. do września 2023 r. W dniu 28 października 2021 r. członkiem zarządu spółki był także K. S.. Do reprezentacji spółki uprawniony był każdy członek zarządu działający samodzielnie.

weksel, k. 24; odpis z KRS spółki (...) S.A.

12. W § 3 Umowy pożyczki strony porozumiały się co do warunków wypełnienia weksla in blanco, stanowiącego zabezpieczenie spłaty pożyczki. I tak, zgodnie z § 3 ust. 4 Umowy, pożyczkodawca, czyli B. K., miał prawo wypełnić weksel brakującymi elementami na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy, w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty pożyczki oraz bezskutecznego upływu dodatkowego 14-dniowego terminu do spłaty pożyczki, wyznaczonego przez pożyczkodawcę.

13. Dalej, zgodnie z § 3 ust. 5 Umowy, pożyczkodawca miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając każdorazowo listem poleconym pożyczkobiorcę o uzupełnieniu weksla. List ten (wezwanie do wykupu weksla) powinien być, jak stanowił § 3 ust. 5 Umowy, wysłany najpóźniej 21 dni roboczych przed terminem płatności weksla.

14. W § 8 Umowy pożyczki strony porozumiały się co do warunków wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym, do którego to wypowiedzenia – zgodnie z postanowieniami wskazanego paragrafu umowy – pożyczkodawca, B. K., był uprawniony w sytuacji m. in. niewypłacalności Pożyczkobiorcy, rozumianej zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe. Jak stanowił § 8 ust. 2 Umowy pożyczki, skutkiem wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym miała być wymagalność roszczenia z tytułu Pożyczki wraz z należną, niezapłaconą premią oraz należnymi, niezapłaconymi odsetkami.

umowa pożyczki, k. 10-15; przesłuchanie w charakterze strony powoda, k. 307-307v

15. B. K. wypłacił na rzecz (...) S.A. kwotę 40 000,00 zł zgodnie z umową. Pozwana w okresie od listopada 2021 r. do marca 2023 r. uiszczała na rzecz B. K. kwoty po ok. 250-270 zł tytułem odsetek od zawartej pożyczki, spłacając zobowiązania wynikające z Umowy pożyczki zgodnie z harmonogramem spłat zawartym w harmonogramie. Następnie pozwana spółka zaprzestała całkowicie spłat.

fakt bezsporny (niekwestionowany przez stronę pozwaną); a ponadto historia transakcji, k. 16-18; przesłuchanie w charakterze strony powoda, k. 307-307v

16. W piśmie datowanym na 19 czerwca 2023 r., zatytułowanym „Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy w trybie natychmiastowym”, skierowanym do pozwanej spółki z pismem pełnomocnika B. K. datowanym na 21 czerwca

2023 r., zatytułowanym „Wypowiedzenie umowy w trybie natychmiastowym wraz z wezwaniem do wykupu weksła” skierowanym do (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 21 czerwca 2023 r., B. K. wypowiedział spółce (...) pożyczki w trybie natychmiastowym. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazał niewypłacalność spółki, powołując się na fakt całkowitego zaprzestania przez spółkę spłacania należności z Umowy pożyczki na jego rzecz. Pismo to – wraz z pismem pełnomocnika B. K. – zostało nadane pod adres spółki (ul. (...), (...)-(...) W.) listem poleconym.

17. Jednocześnie pełnomocnik B. K. w piśmie datowanym na 21 czerwca 2023 r. zawiadomił spółkę, że jego mocodawca uzupełni wystawiony weksel in blanco na łączną kwotę 48 386,57 zł oraz wezwał spółkę do wykupu weksła w terminie 21 dni roboczych od dnia otrzymania pisma. Pismo to zostało nadane pod adres spółki wskazany wyżej, listem poleconym.

18. Przed wypełnieniem weksła powód nie wzywał spółki do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni przed wypełnieniem weksła.

oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, k. 19; potwierdzenie nadania, k. 22; wezwanie do wykupu weksła, k. 20-21

19. Pozwana skierowała do B. K. pismo datowane na 14 lipca 2023 r., w którym poinformowała powoda m. in. że coraz większa liczba firm boryka się z „okresową sytuacją płynnościową”, a zjawisko zwane „zatorami płatniczymi” nie ominęło również spółki oraz poinformowała o działaniach prowadzonych przez spółkę. Pełnomocnik powoda wskazał, że podtrzymuje stanowisko z pisma z 21 czerwca 2023 r. i uprzedza, że powód we właściwym czasie zamierza uzupełnić weksel in blanco, a następnie skierować sprawę do sądu.

pismo z 14 lipca 2023 r., k. 124-126; e-mail z 18 lipca 2023 r., k. 127

20. Następnie powód wypełnił weksel in blanco na kwotę 48 386,57 zł, jako datę płatności weksła wskazał 7 sierpnia 2023 r.

weksel, k. 24; przesłuchanie w charakterze strony powoda, k. 307v

21. Spółka (...) S.A. z siedzibą w W. nie posiada na rachunkach bankowych żadnych środków. Przeciwno spółce toczą się liczne postępowania egzekucyjne, występuje kilkadziesiąt zbiegów egzekucji, opiewających na kwotę w wysokości ponad 6 mln zł. Spółka od miesięcy nie odnotowuje wpływu na rachunkach bankowych. Przeciwno spółce toczą się postępowania przed KNF i UOKiK. Obrót akcjami spółki na rynku NewConnect został zawieszony w wyniku nieprzekazania przez spółkę raportu rocznego za rok 2022 r. do 31 maja 2023 r. uchwałą Zarządu Giełdy (...) S.A. z 1 czerwca 2023 r.

zawiadomienie komornicze o zajęciu, k. 111-112; e-mail od komornika z 7 listopada 2023 r., k. 113; pismo komornika z 3 stycznia 2024 r., k. 114; informacja ze strony internetowej aforti.pl, k. 115; komunikaty prasowe, k. 116-122

III. Ocena dowodów

22. Ustalając fakty sporne (nieprzyznane oraz zaprzeczone) w sprawie sąd oparł się na dokumentach wymienionych w części II uzasadnienia. Dokumenty te nie były kwestionowane przez stronę przeciwną, nie było też podstaw, aby czynić to z urzędu. Sąd oparł się także w całości na zeznaniach powoda, które korelowały z przedstawioną przez stronę powodową dokumentacją w sprawie. Dokumenty przedstawione przez stronę pozwaną (k. k. 52-78), jakkolwiek niebudzące wątpliwości co do ich prawdziwości, nie miały znaczenia w sprawie w tym sensie, że w żadnym razie nie wykazywały, aby w stosunku do pozwanej spółki w momencie wypowiedzenia umowy przez powoda nie zaistniała przesłanka niewypłacalności w rozumieniu Prawa upadłościowego. To bowiem na stronie pozwanej spoczywał w tej sprawie ciężar dowodu – o czym w dalszej części uzasadnienia.

IV. Ocena prawna

23. Nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy (art. 493 § 4 k.p.c.) z uwagi na fakt, że roszczenie powoda jest uzasadnione jako znajdujące podstawę w stosunku podstawowym.

24. Powód dochodził zapłaty w tej sprawie opierając swoje powództwo tak na stosunku wekslowym (żądając wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksła), **jak i stosunku podstawowym – wywodzonym z Umowy pożyczki zawartej z pozwaną spółką i z wypowiedzenia tejże Umowy w oparciu o jej postanowienia zawarte w § 8 Umowy**. Oparcie przez powoda żądania na obydwu stosunkach jest w tej sprawie bezsporne i nie może budzić wątpliwości. Powód bowiem już w pozwie wskazał, że domaga się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksła, zaś w razie stwierdzenia przez sąd braku podstaw do wydania nakazu zapłaty – zasądzenia określonej w pozwie kwoty, z powołaniem się na stosunek podstawowy, tj. umowę pożyczki, która została przez powoda wypowiedziana. To już zatem powód w powództwie oparł swoje roszczenie na dwóch stosunkach – wekslowym i podstawowym. Pozwany zaś w zarzutach od nakazu zapłaty kwestionował nie tyle stosunek wekslowy (nie kwestionował bowiem, przykładowo, ważności czy faktu samego istnienia weksła), ale stosunek podstawowy, tj. zgodność wypełnienia weksła niezupełnego w chwili wystawienia z deklaracją wekslową (niezgodność ta polegać miała po pierwsze na braku podstaw do wypełnienia weksła w świetle § 3 ust. 4 Umowy pożyczki, po drugie – na braku w ogóle podstaw do wypowiedzenia Umowy pożyczki i wypełnienia weksła na określonej kwocie).

25. W takiej sytuacji postępowanie po wniesieniu przez stronę pozwaną zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym na podstawie weksła przeniosło się, ze stosunku wekslowego, na płaszczyznę stosunku podstawowego. W takim też jednak wypadku to zasadniczo na stronie pozwanej spoczywał ciężar udowodnienia, że roszczenie powoda jest niezasadne, także w oparciu o stosunek podstawowy (por. przykładowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 października 2020 r., I AGa 135/19, który wskazał, że gdy pozwany podnosi zarzuty dotyczące stosunku podstawowego, **specyfika postępowania nakazowego, którego pierwsza faza oparta jest na dokumentach o wysokim stopniu pewności, powoduje, że materialny ciężar dowodu będzie obciążał pozwanego**; tak również wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24 czerwca 2020 r., I AGa 37/20, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 20 czerwca 2018 r., I ACa 1365/17).

26. W tej sprawie osią sporu i podstawą okolicznością faktyczną kwestionowaną przez pozwaną był fakt jej **niewypłacalności w rozumieniu Prawa upadłościowego** w momencie, w którym powód wypowiedział pozwanej Umowę pożyczki. W ocenie sądu ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał – w tym konkretnym postępowaniu – na pozwanej. Ciężarowi temu strona pozwana nie sprostała, o czym w dalszej części uzasadnienia. Jednocześnie zaś strona powodowa przedstawiła dowody, które wykazywały niewypłacalność pozwanej spółki.

27. Rację miała strona pozwana w zakresie w jakim wskazywała, że powód – przed wypełnieniem weksła niezupełnego w chwili wystawienia (tzw. weksła in blanco, o którym mowa w art. 10 Prawa wekslowego), a po złożeniu spółce oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki – nie zastosował się do porozumienia wekslowego, zawartego w § 3 ust. 4 Umowy pożyczki i nie wyznaczył pożyczkobiorcy dodatkowego, 14-dniowego terminu do spłaty pożyczki. Tym samym do wypełnienia przez powoda, posiadacza weksła, weksła niezupełnego w chwili wystawienia doszło niezgodnie z porozumieniem wekslowym, co też – w świetle wspomnianego art. 10 Prawa wekslowego – oraz wobec tego, że weksel nie został puszczony w obieg, uprawniało stronę pozwaną (dłużnika wekslowego) do podniesienia skutecznego zarzutu wypełnienia weksła in blanco niezgodnie z porozumieniem wekslowym (deklaracją wekslową). W świetle deklaracji wekslowej zawartej w § 3 ust. 4 Umowy pożyczki powód nie był uprawniony do wypełnienia weksła przed wyznaczeniem dłużnikowi wekslowemu dodatkowego, 14-dniowego terminu na spłatę zobowiązań wynikających z Umowy pożyczki (także w sytuacji, w której doszło do wypowiedzenia w trybie natychmiastowym Umowy pożyczki zgodnie z postanowieniami zawartymi w § 8 tejże Umowy).

28. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 7 maja 2009 r., IV CSK 549/08, mimo zasadności twierdzeń pozwanego o nieprzysługiwaniu powodowi dochodzonego roszczenia wekslowego, nakaz zapłaty **należy utrzymać w mocy w całości lub części, jeżeli w świetle faktów i dowodów przytoczonych przez powoda uzasadnione okazało się roszczenie cywilnoprawne leżące u podstaw dochodzonego roszczenia wekslowego. Powód takie**

fakty i dowody może przytoczyć już w pozwie, obok żądania wydania nakazu zapłaty na podstawie weksla. Gdy zaś w pozwie ograniczył się jedynie do żądania wydania nakazu zapłaty na podstawie weksla, może je przytoczyć po wniesieniu przez pozwanego zarzutów, zmieniając odpowiednio podstawę powództwa. Dopuszczalność na zasadzie wyjątku takiej zmiany podstawy powództwa jest wywodzona m.in. z założenia o równości stron w procesie: jeżeli pozwanemu wolno na obronę przed roszczeniem wekslowym powoływać fakty dotyczące stosunku podstawowego, to również powodowi trzeba umożliwić powołanie takich faktów dla "ratowania" nakazu przed uchYLENIEM.

29. W tej sprawie – w świetle faktów i dowodów przytoczonych przez powoda już w pozwie, ale również i w piśmie przygotowawczym stanowiącym ustosunkowanie się do twierdzeń i dowodów strony pozwanej wyrażonych w zarzutach od nakazu zapłaty – roszczenie powoda było uzasadnione w oparciu o stosunek podstawowy. Powód był uprawniony do tego, aby wypowiedzieć Umowę pożyczki w oparciu o § 8 ust. 1 pkt 2, tj. z uwagi na niewypłacalność pożyczkobiorcy rozumianej zgodnie z ustawą z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe.

30. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 PU). Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące (art. 11 ust. 1a PU). Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące (art. 11 ust. 2 PU).

31. Strona pozwana nie wykazała, aby nie zaistniał wobec niej stan niewypłacalności w rozumieniu wyżej zacytowanych przepisów, a w świetle tak dowodów przedstawionych przez stronę powodową, jak i faktów znanych sądowni z urzędu – a znanych również i stronie pozwanej – niewypłacalność pozwanej spółki nie może budzić w tej sprawie wątpliwości. Jak wynika z pisma komornika sądowego, przeciwko stronie pozwanej toczy się kilkadziesiąt postępowań egzekucyjnych, opiewających na kwotę ponad 6 mln zł. Strona pozwana nie realizuje swoich zobowiązań, na co wskazuje dziesiątki postępowań toczących się z jej udziałem w tutejszym Sądzie. Przeciwko pozwanej spółce i spółką z nią powiązanym toczą się postępowania przed KNF, UOKiK, także przed organami ścigania. W toku postępowania zabezpieczającego toczącego się w oparciu o wydany w tej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym komornik ustalił, że na rachunkach bankowych spółki od wielu miesięcy nie ma żadnych środków. Spółka od miesięcy nie odnotowuje wpływów na rachunkach bankowych. W konsekwencji trudno przyjąć, aby powód nie miał podstaw do wypowiedzenia Umowy pożyczki w oparciu o § 8 ust. 1 pkt 1 Umowy oraz aby spółka nie utraciła zdolności do wykonywania swoich zobowiązań pieniężnych.

V. Koszty procesu

32. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., tj. według zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, obciążając nimi w całości przegraną stronę. Sąd na skutek oczywistej omyłki nieprawidłowo orzekł o wysokości tychże kosztów, pomijając, że utrzymanie nakazu zapłaty w całości w mocy oznacza, że pozostaje w mocy również zawarte w nakazie zapłaty rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

33. Skoro zaś w nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym zasądzono na rzecz powoda kwotę 3 022,00 zł tytułem kosztów procesu (605,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 2 400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa), to w wyroku należało orzec na rzecz powoda kwotę jedynie dalszych kosztów procesu, wywołanych wniesionymi przez pozwaną zarzutami – a to, prawidłowo, **kwotę 1 200,00 zł**. W razie wniesienia przez stronę pozwaną zażalenia w tym zakresie omyłka ta zostanie przez sąd poprawiona w trybie art. 395 § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

ASR Agnieszka Piłała

W., 24 lipca 2024 r.